

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту**

ННЦГО

Кафедра: Історії та мовознавства

Назва освітньої компоненти: Політологія

Код та назва спеціальності: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

Назва освітньої програми: «Економіка підприємства»

Код та назва спеціальності: D1 Облік і оподаткування

Назва освітньої програми: «Облік, аудит та оподаткування»

Код та назва спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Назва освітньої програми: «Управління фінансами, банківська справа та страхування»

Код та назва спеціальності: D3 Менеджмент

Назва освітньої програми: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Код та назва спеціальності: D5 – Маркетинг

Назва освітньої програми: «Маркетинг»

Рівень освіти: Перший (Бакалаврський)

Форма навчання: Денна

Курс: 2/ Семестр: 4

Кількість кредитів ЄКТС: 3

Форма підсумкового контролю: Залік

Розробник програми: Сніжко Ірина Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент, викладач

Харків 2025

2 ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Галузь знань: **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини**

Галузь знань: **Д Бізнес, адміністрування та право**

Обов'язкова/ Вибіркова: **Вибіркова**

Курс: **2/ Семестр: 4** Загальний обсяг курсу: **90** годин (3 кредити ЄКТС)

Обсяг контактних годин: 30 годин (Лекції: 15 год, Семінари: 15 год)

Обсяг самостійної роботи: 60 год.

3 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ПІБ викладача: **Сніжко Ірина Анатоліївна** (кандидат історичних наук, доцент)

Контактна інформація (email, телефон, кабінет): +38 (050) 40 29 881

e-mail: isnizhko@ukr.net snezhko@kart.edu.ua; ауд. 323, 3 корпус

Час консультацій: 14.00-15.00 (Понеділок, Середа)

Форми зв'язку: **Zoom** (ідентифікатор конференції 938 253 2584

код доступу: 408687)

4 МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мета освітньої компоненти: Метою викладання освітньої компоненти «Політологія» є формування у здобувачів вищої освіти наукового уявлення про основні проблеми політики як складного соціального явища, розвиток творчого мислення, вміння самостійно аналізувати суть політичних явищ і процесів, що відбуваються як у межах України, так і на міжнародному рівні, вміння приймати виваженні рішення, що сприятимуть подальшій демократизації українського суспільства, інтеграції його у світове співтовариство.

Завдання освітньої компоненти: Основними завданнями освітньої компоненти «Політологія» є:

- розуміти актуальні політичні проблеми;
- бути здатним самостійно, критично аналізувати політичні процеси;
- оволодіти основами політичної культури, сукупністю політичних знань, що охоплюють політичні процеси, які відбуваються в суспільстві;
- сформувати навички критичного осмислення політичної інформації, роботи з джерелами і літературою;
- засвоїти наукову та політичну термінологію.

5 КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Освітня компонента «Політологія» спрямована на розвиток низки компетентностей, особливо важливих для майбутніх фахівців економічних спеціальностей.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

освітня програма: «Економіка підприємства»

- **ЗК1** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

- **ЗК2** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- **ЗК3:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- **ЗК4:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

- **ЗК8:** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

- **ЗК10:** Здатність до креативного та критичного мислення.

- **ЗК11:** Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- **ЗК12:** Навички міжособистісної взаємодії.

- **ЗК13** Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань.

- **ЗК14:** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

освітня програма: «Облік, аудит та оподаткування»

- **ЗК1:** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- **ЗК2:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- **ЗК3:** Здатність працювати в команді.

- **ЗК4:** Здатність працювати автономно.

- **ЗК5:** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

- **ЗК6:** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

- **ЗК7:** Здатність бути критичним та самокритичним.

- **ЗК8:** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- **ЗК11:** Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

- **ЗК12:** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- **ЗК13:** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- **ЗК14:** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- **ЗК15:** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

•**ЗК16:**. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

•**ЗК1:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

•**ЗК2:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

•**ЗК3:** Здатність планувати та управляти часом.

•**ЗК5:** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

•**ЗК6:** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

•**ЗК7:** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

•**ЗК8:** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

•**ЗК9:** Здатність бути критичним і самокритичним.

•**ЗК10:** Здатність працювати у команді.

•**ЗК12:** Здатність працювати автономно.

•**ЗК13:** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

•**ЗК14:** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

•**ЗК15:** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

• **ЗК1** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

• **ЗК2** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

•**ЗК5** Навики використання інформаційних та комунікаційних технологій

• **ЗК6** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

• **ЗК7** Здатність працювати в команді.

• **ЗК8** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

• **ЗК10** Здатність діяти відповідально та свідомо.

• **ЗК11** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

• **ЗК12** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

- **ЗК13** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

освітня програма: «Маркетинг»

- **ЗК1** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- **ЗК2** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- **ЗК4** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- **ЗК5** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

- **ЗК6** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- **ЗК7** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, у тому числі для ринку транспортних послуг.

- **ЗК8** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- **ЗК9** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- **ЗК11** Здатність працювати в команді.

- **ЗК14** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- **ЗК15** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності (ФК):

освітня програма: «Економіка підприємства»

- **ФК5** Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

- **ФК7** Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів

- **ФК12:** Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення

- **ФК16:** Здатність розуміння специфіки економічного функціонування підприємств залізничного транспорту, в тому числі залізничної галузі.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

освітня програма: «Облік, аудит та оподаткування»

- **СК10** Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

- **СК11** Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Спеціальні компетенції (СК):

освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

- **СК9** Здатність здійснювати ефективні комунікації.

- **СК10** Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

- **СК11** Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Спеціальні компетенції (СК):

освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

- **СК1** Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

- **СК6** Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог з нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.

- **СК9** Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

освітня програма: «Маркетинг»

- **СК5:** Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу, у тому числі в діяльність підприємств залізничного транспорту.

- **СК12:** Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

- **СК13:** Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос – функціональному розрізі (з врахуванням особливостей залізничної галузі).

- **СК15:** Здатність застосовувати сучасні маркетингові концепції, методи і технології в сфері залізничного транспорту для побудови ефективної системи маркетингового управління економічною діяльністю транспортних підприємств.

Програмні результати навчання (ПРН) (Очікувані результати):

освітня програма: «Економіка підприємства»

- **ПРН1:** Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

- **ПРН2:** Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

- **ПРН9:** Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

- **ПРН14:** Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку

- **ПРН15:** Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

- **ПРН23:** Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

- **ПРН24:** Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

- **ПРН25:** Демонструвати здатність розуміти специфіку економічного функціонування підприємств залізничного транспорту, в тому числі залізничної галузі.

освітня програма: «Облік, аудит та оподаткування»

Програмні результати навчання (ПР)

- **ПР15:** Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

- **ПР17:** Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

- **ПР19:** Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

- **ПР20:** Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

- **ПР21:** Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

- **ПР22:** Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- **ПР23:** Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Програмні результати навчання (ПР)

- **ПР16:** Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

- **ПР17:** Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

- **ПР18:** Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

- **ПР19:** Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

- **ПР21:** Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

- **ПР22:** Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- **ПР23:** Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Результати навчання (РН)

- **РН2:** Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

- **РН5:** Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі і біржової діяльності.

- **РН6:** Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

- **РН7:** Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

- **РН8:** Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких та торговельних структур.

- **РН9:** Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної та правової держави.

- **РН10:** Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

- **РН21:** Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

освітня програма: «Маркетинг»

Програмні результати навчання (РН)

- **РН3:** Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу, у тому числі для підприємств залізничного транспорту.

- **PH11:** Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.
- **PH12:** Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- **PH13:** Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.
- **PH15:** Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.
- **PH18:** Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.
- **PH19:** Управляти маркетинговою діяльністю на залізничному транспорті з врахуванням особливостей галузі, а саме: аналізу і прогнозування ринку транспортних послуг, розрахунку витрат і встановлення тарифів на пасажирські і вантажні перевезення, планування і управління виробничими процесами в економічній діяльності транспортних систем.

6 ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Освітня компонента «Політологія» пов'язана з іншими технічними та гуманітарними освітніми компонентами. Вона спирається на знання й вміння здобувачів вищої освіти, отримані під час вивчення історії України та української культури, Філософії, а також на знаннях здобувачів вищої освіти з всесвітньої історії, отриманих на доуніверситетському етапі навчання.

7 ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Знання з Політології є базовими для наступних компонентів: «Соціологія», «Правознавство» та інші.

8 ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітня компонента «Політологія» сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

• SDG 4: Якісна освіта.

Опис реалізації: Курс спрямований на постійне навчання та самовдосконалення, розвиток творчої ініціативи та самостійності, що є ключовими елементами якісної освіти та навчання впродовж життя.

• SDG 16: Мир, справедливість та сильні інститути.

Опис реалізації: Освітня компонента «Політологія» розвиває здатність ухвалювати рішення, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності. Вивчення психології конфлікту та толерантності сприяє мирній та ефективній соціальній взаємодії.

9 ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ЗМІСТ)

Курс складається з чотирьох змістовних модулів, які охоплюють вісім тем.

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Політика як соціальне явище.

Тема 1. Політика як соціальне явище. Політологія як система знань про політику. Короткий опис: Політика як окрема сфера суспільної діяльності та об'єкт досліджень. Політологія як наука. Взаємозв'язок політології з іншими соціальними науками.

Тема 2. Політична влада. Короткий опис: Сутність, структура, ресурси влади. Легітимність політичної влади.

Змістовний модуль 2. Держава та політичні режими.

Тема 3. Держава у сучасному світі. Короткий опис: Місце і роль держави в політичній системі сучасного світу. Типи, структура і функції держави. Форми державного правління. Форми державного устрою.

Тема 4. Політичні режими. Короткий опис: Визначення поняття «політичний режим». Демократичний, тоталітарний, авторитарний режим. Політичний режим в сучасній Україні.

Модуль 2.

Змістовний модуль 3. Політична діяльність.

Тема 5. Політичні партії. Партійні системи. Громадські організації. Короткий опис: Поняття політичного руху. Розуміння суті політичної партії, причини її виникнення. Типологія політичних партій і партійних систем. Особливості розвитку багатопартійної системи в Україні. Громадські організації.

Тема 6. Політична діяльність. Політичні еліти. Політичне лідерство. Короткий опис: Політична діяльність, політична участь та їх форми. Поняття та головні теорії політичної еліти. Лідерство як категорія політології. Типології політичного лідерства.

Змістовний модуль 4. Національна та міжнародна політика.

Тема 7. Національна політика. Короткий опис: Етнос, народ, нація. Національна свідомість та самосвідомість. Нація і держава. Національна ідея, громадянське суспільство і політична нація.

Тема 8. Міжнародна політика. Зовнішня політика України. Короткий опис: Цілі, функції та засоби зовнішньої політики. Сутність та структура міжнародних відносин. Україна в системі міжнародних політичних відносин.

10 ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття передбачають активну участь, підготовку доповідей, та презентацій.

1. **Семінар 1.** Політика як суспільне явище. Політологія як система знань про політику.

2. **Семінар 2.** Політична влада.

3. **Семінар 3.** Держава – головний інститут політичної системи суспільства.

4. **Семінар 4.** Політичні режими.

5. **Семінар 5.** Політичні партії та партійні системи.

6. **Семінар 6.** Політичне лідерство.

7. **Семінар 7.** Національна політика.

8. Семінар 8. Міжнародна політика. Зовнішня політика України.

12 САМОСТІЙНА РОБОТА

Загальний обсяг самостійної роботи – 60 годин. Види завдань:

- Опрацювання теоретичного матеріалу (пошук, аналіз, структурування та відбір потрібної інформації з різних джерел).
- Наявність і повнота конспекту лекцій і тем, що виносяться на самостійний розгляд.
- Підготовка доповідей і виступів на теми, означені програмою курсу.
- Виконання індивідуальних завдань (реферативні роботи, есе).
- В умовах дистанційної/змішаної форм навчання – вчасне якісне виконання індивідуальних самостійних завдань в асинхронній формі роботи (платформа Moodle).

13 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (ДЕННА ФОРМА)

№ тиж.	Тема	Лекції, год	Семінари/Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год	Модуль
1	Тема 1. Політика як соціальне явище. Політологія як система знань про політику	2	2	6	10	Модуль 1
2	Тема 2. Політична влада	2	2	6	10	
3	Тема 3. Держава у сучасному світі	2	2	6	10	
4	Тема 4. Політичні режими	2	2	6	10	
5	Модуль 1	0	0	6	6	Контроль 1
Разом Модуль 1		8	8	30	46	
6	Тема 5. Політичні партії. Партійні системи. Громадські організації	2	2	6	10	Модуль 2
7	Тема 6. Політична діяльність. Політичні еліти. Політичне лідерство	2	2	6	10	
8	Тема 7. Національна політика.	2	2	6	10	
9	Тема 8. Міжнародна політика. Зовнішня політика України	1	1	6	8	

10	Підсумковий Модульний контроль	0	0	6	6	Контроль 2
Разом Модуль 2		7	7	30	44	
ВСЬОГО		15	15	60	90	

14 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Види: Доповіді, Повідомлення, Реферати, Есе.

Тематика:

- 1 Сутність і зміст політичного життя суспільства.
2. Ресурси влади: економічні, соціальні, культурно-інформаційні, силові.
3. Основні форми державного устрою: унітарна, федерація, конфедерація.
4. Політичний режим в Україні - ознаки і особливості.
5. Громадські організації.
6. Соціальна роль, функції та механізми формування політичного лідерства.
7. Етнополітична реальність сучасної України.
8. Глобалізація сучасного світу – головна тенденція світової політики.

15 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Використовуються студентоцентровані та інтерактивні методи здобуття освіти:

- Лекції, що включають формулювання уточнюючих запитань та короткі обговорення.
- Практичні семінари, що передбачають активну участь, доповіді, усні та письмові опитування.
- Тренінгові вправи, спрямовані на формування та закріплення навичок.
- Групова робота та обговорення (для розвитку здатності організовувати ефективну взаємодію в групі).
- Проекти (у формі реферативних робіт).
- Використання технологій дистанційного навчання на платформі Moodle та Zoom.

16 ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Освітня компонента складається з двох модулів. Контроль знань здійснюється з урахуванням кредитно-модульної системи та рейтингового оцінювання за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль (за кожен модуль – до 60 балів): Формується шляхом накопичення студентами балів за активність. Види: Відвідування лекцій, наявність і повнота конспекту, доповіді та повідомлення на семінарах, участь в обговореннях, усних опитуваннях, виконання індивідуальних завдань.

Модульний контроль (за кожен модуль – до 40 балів): Проводиться двічі на семестр у формі **модульного тестування** (20 питань у тесті, 2 бали за кожен вірну відповідь). Максимальна кількість – 40 балів за модуль.

Підсумковий контроль: Студент отримує оцінку за результатами модульного контролю шляхом накопичення балів. Загальна підсумкова оцінка виставляється як **середнє арифметичне суми модульних оцінок**.

17 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, становить **100 балів за модуль** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів за модульне тестування).

Структура балів поточного контролю (максимум 60 балів за модуль):

1. **Відвідування лекцій:** Максимально **8 балів** (бали нараховуються залежно від кількості відвідуваних лекцій; у разі пропуску більше 50% лекцій, бали не нараховуються).

2. **Наявність і повнота конспекту:** Максимально **12 балів**.

3. **Доповіді на семінарських заняттях:** Максимально **10 балів** (мінімум 1 доповідь впродовж модуля; передбачає розгорнуте викладення матеріалу, демонстрацію розуміння, самостійні висновки, відповіді на питання).

4. **Повідомлення на семінарських заняттях:** Максимально **10 балів** (мінімум по 1 повідомленню на кожному семінарі впродовж модуля; передбачає коротке інформування про конкретний феномен/приклад).

5. **Участь в обговореннях, усних опитуваннях, тренінгових вправах, індивідуальних завданнях (загальна активність):** Максимально **20 балів** (залежно від загального рівня активності, залученості, якості відповідей і виконання завдань впродовж модуля). *Додаткові бали:* Участь у науково-практичних конференціях (до 15 балів).

Модульне тестування (Максимум 40 балів за модуль): Оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові модульні питання (20 питань, 2 бали за вірну відповідь).

Переведення оцінки (згідно з Положенням УкрДУЗТ):

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C

ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Якщо середнє арифметичне модульних оцінок становить FX, або відповідає оцінкам B чи D, а студент бажає покращити результат, він може скласти залік, відповівши на питання зі списку.

18 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Академічна доброчесність: Порушення Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ є серйозним порушенням. Кодекс доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Визначення плагіату та його наслідків: Очевидний плагіат у роботах оцінюється 0-3 балами. Кваліфікаційна робота (як приклад) не повинна містити академічний плагіат, фабрикації та/або фальсифікації. **Правила цитування:** Посилання на всі ресурси та джерела (у рефератах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. **Правила поведінки на заняттях:** Очікується активна участь у лекціях (формулювання уточнюючих запитань, критичних зауважень) та на семінарах. У разі спільної роботи, потрібно зазначити ступінь участі інших студентів.

19 ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте основні методи політичної науки.
2. Розкрийте основні функції політології як науки.
3. Назвіть основні причини виникнення політики як самостійного виду людської діяльності.
4. Охарактеризуйте основні шляхи приходу до політичної влади.
5. З'ясуйте основні риси та особливості політичної влади.
6. Визначте сутність політичної системи суспільства та її функції.
7. Розкрийте сутність та способи здійснення влади.
8. Назвіть та охарактеризуйте основні ресурси політичної влади.
9. Розкрийте сутність політичної реформи. Поясніть причини проведення політичних реформ.
10. Розкрийте сутність політичної революції, назвіть основні передумови для здійснення політичних революцій.
11. Визначте сутність політичного перевороту, назвіть його основні різновиди.

12. Визначте сутність виборів та їх роль в політичному житті суспільства.
13. Визначте спільні риси та відмінності понять «легальність влади» та «легітимність влади».
14. Визначте місце і роль держави в політичній системі суспільства.
15. Визначте основні риси республіки, охарактеризуйте її основні різновиди.
16. Охарактеризуйте ознаки парламентської республіки.
17. Охарактеризуйте ознаки президентської республіки.
18. Визначте риси монархії. Охарактеризуйте її основні різновиди.
19. Визначте сутність та ознаки унітарної держави. Розкрийте особливості державного устрою України.
20. Визначте сутність та ознаки федерації. Поясніть причини створення федеративних держав.
21. Визначте сутність та ознаки конфедерації. Поясніть причини створення конфедерацій.
22. Визначте сутність та ознаки правової держави.
23. Визначте зміст та ознаки політичного режиму.
24. Охарактеризуйте сутність та риси демократії як політичного режиму.
25. Визначте причини та передумови формування демократичного режиму в Україні.
26. Розкрийте сутність та основні риси авторитарного режиму.
27. Назвіть основні різновиди авторитарного режиму та поясніть причини його виникнення.
28. Охарактеризуйте сутність та ознаки тоталітарного режиму.
29. Визначте передумови та причини виникнення тоталітаризму.
30. Охарактеризуйте роль та функції політичних партій в сучасному суспільстві.
31. Поясніть причини виникнення політичних партій сучасного типу.
32. Визначте основні відмінності між кадровими та масовими партіями.
33. Покажіть переваги та недоліки однопартійної, двопартійної та багатопартійної системи.
34. Назвіть основні риси центристських партій. Охарактеризуйте сучасні центристські партії в Україні.
35. Назвіть основні риси лівих партій. Охарактеризуйте сучасні ліві партії в Україні.
36. Назвіть основні риси правих партій. Охарактеризуйте сучасні праві партії в Україні.
37. Охарактеризуйте особливості сучасної партійної системи в Україні.
38. З'ясуйте основні функції політичної діяльності в сучасному суспільстві.
39. Розкрийте ознаки громадських організацій та їх роль в політичному житті.
40. Поясніть відмінність між політичним мітингом, демонстрацією, маніфестацією.

41. Охарактеризуйте різновиди громадських об'єднань.
42. Розкрийте сутність поняття «політична еліта» та охарактеризуйте її роль в суспільстві.
43. Назвіть основні шляхи формування політичної еліти.
44. Охарактеризуйте основні різновиди політичних ідеологій
45. Визначте основні риси націоналізму як ідеології.
46. Визначте основні риси соціал-демократизму як ідеології.
47. Визначте основні риси лібералізму як ідеології.
48. З'ясуйте основні риси консерватизму як ідеології.
49. Розкрийте функції політичного лідера в суспільстві.
50. Охарактеризуйте основні типи політичного лідерства.
51. Визначте зміст понять «народ», «нація», «етнос», поясніть відмінності між ними.
52. Розкрийте сутність та риси демократичної національної політики.
53. Розкрийте сутність і цілі міжнародної політики.
54. Назвіть основні засоби здійснення міжнародної політики.
55. Охарактеризуйте основні напрямки сучасної зовнішньої політики України.
56. Назвіть головні цілі та напрямки діяльності міжнародних організацій.
57. Назвіть різновиди сучасних міжнародних організацій.
58. Поясніть основні принципи здійснення сучасної міжнародної політики.
59. Поясніть сутність та цілі політичної діяльності.
60. Визначте сутність та ознаки громадянського суспільства.

20 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Глосарій з політології / Укл.: Будовська Л.М., Варяник В.Т., Давлетова Г.В. та ін.: Запоріжжя: ЗНТУ, 2005. – 78 с.
2. Піча В. М. Політологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти / В. М. Піча, Н. М. Хома ; за ред. В. М. Пічі. – 5-те вид., випр. і допов. – Львів : Магнолія, 2014. – 303 с.
3. Піча В. М. Політологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти / В. М. Піча, Н. М. Хома ; за ред. В. М. Пічі. – 5-те вид., випр. і допов. – Львів : Магнолія, 2014. – 303 с.
4. Політологія : навч. посібник для студентів вищих навч.закладів / І. Г. Дробінка, Т. М. Кришталь, Ю. В. Підгорецький. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 290 с.
5. Політологія : навчальний енциклопедичний словник довідник для 2 студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації / За наук. ред. д-ра політ. н. Хоми Н. М. [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2014. – 779 с
6. Політологія : Навчальний посібник / Юрій М.Ф. - К.: Дакор, КНТ, 2006.- 416 с.

7. Політологія: підручник / Л.М. Димитрова, С.О. Кисельов, М.Ф. Шевченко та ін.; За ред. Л.М. Димитрової, С.О. Кисельова – К.: Знання, 2009. – 206 с.
8. Політологія: Підручник / М. М. Вегеш та ін.; ред. М. М. Вегеш. – 3-тє вид., перероб. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 384 с.
9. Політологія: Підручник / О. В.Воронянський, Т. Ю. Кулішенко, І. В. Скубій – Харків: ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. – 180 с.
10. Політологія: Підручник для ВНЗ. / за заг. ред. В.Г. Кременія, М.І Горлача. – Х., 2001.
11. Політологія: Підручник / В. Ф. Баранівський. – Київ: Національна академія управління, 2016. – 236 с.
12. Рудич Ф. М. Політологія: Підручник для студентів вищих навч.закладів / Ф. М. Рудич. – К.: Либідь, 2015. – 478с.
13. Цюрупа М.В., Ясинська В.С. Основи сучасної політології: Підручник для студентів ВУЗів. - К.: Кондор, 2009. – 354 с.
14. Ярош Б.О., Ярош О.Б. Загальна теорія політики. Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту Ім. Лесі Українки, 2005. – 240 с.

Додаткова література:

1. Вишняк О. Електоральна соціологія: історія, теорії, методи. К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. – 310 с.
2. Економічна політика: навч. посіб. наук. ред. В. І. Стахівський. К.: КНЕУ, 2005. – 288 с.
3. Марчук В. П. Історія політичних і правових вчень: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Персонал, 2009. – 480 с.
4. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори)/ [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. – 492 с.
5. Обушний М. І. Партологія: навч. посіб. – К.: Арістей, 2006. – 432 с.
6. Парсонс В. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики; пер. з англ. К.: Києво-Могилянська академія, 2006. – 549 с.
7. Погорілий Д.Є. Політологія: кредитно-модульний курс: навч. посіб. – К.: Інкос, 2008. 432 с.
8. Скрипнюк О.В. Демократія: Україна і світовий вимір (концепції, моделі та суспільна практика). – К.: Логос, 2006. – 368 с.
9. Хімченко О.Г. Політичні партії і виборчий процес в умовах розбудови демократичного суспільства: навч. посіб. для вузів. К.: Професіонал, 2006. – 208с.
10. Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні.- Львів, 2010. – 462 с.
11. Шевчук П. І. Соціальна політика: навч. посіб. – 2-ге вид. – Л.: Світ, 2005. – 400 с.

Інформаційни ресурси в Інтернеті:

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. <http://www.djerelo.com>
3. <http://chitalka.info/>
4. <http://readbookz.com/>

5. <http://www.politdumka.kiev.ua/>

6. <http://www.politik.org.ua/>

7. <http://www.icps.kiev.ua/library>

8. <http://www.ucipr.kiev.ua>

21 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для забезпечення освітнього процесу використовуються:

• Навчальні мультимедійні аудиторії; комп'ютерні класи; бібліотека, у тому числі читальна зала.

• Технічне та програмне забезпечення для дистанційних технологій здобуття освіти.

• **Онлайн-платформи:** Віртуальні дистанційні онлайн курси, доступні в системі дистанційного здобуття освіти – навчальній платформі **Moodle** УкрДУЗТ.

• Для дистанційного здобуття освіти в синхронному режимі використовується функціонал платформи відеоконференцій **Zoom**.

• В умовах воєнного стану: генератори, потужні зарядні станції, мобільні пауербанки для забезпечення енергетичних потреб; обладнане бомбосховище.

• Система дистанційного навчання створена для інтеграції студентів із обмеженими функціональними можливостями.

22 ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

ПІБ: **Сніжко Ірина Анатоліївна** Науковий ступінь, посада: кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та мовознавства

Контактні дані: isnizhko@ukr.net snezhko@kart.edu.ua;

+38 (097) 53 47 031

23 ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

03.02.2026 р.

